

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายหาความสัมพันธ์และการพยากรณ์ (Descriptive Correlation and Predictive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความสุขในการทำงาน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะงาน ความสามารถในการทำงาน และบรรยากาศองค์การ กับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ร่วมพยากรณ์ความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางที่มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 1 ปีจากโรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง 33 โรงพยาบาล จำนวน 369 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม 5 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสุขในการทำงาน ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะงาน ตอนที่ 4 แบบสอบถามความสามารถในการทำงาน ตอนที่ 5 แบบสอบถามบรรยากาศองค์การ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .78, .83, .91 และ .95 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางจำนวน 369 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 349 คน (ร้อยละ 94.6) มีอายุระหว่าง 30 - 39 ปีมากที่สุด จำนวน 200 คน (ร้อยละ 54.2) มีสถานภาพคู่มากที่สุด จำนวน 200 คน (ร้อยละ 54.2) ระดับการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญาตรี จำนวน 344 คน (ร้อยละ 93.2) ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน 6 - 10 ปี จำนวน 134 คน (ร้อยละ 36.2) รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน 1 - 5 ปีจำนวน 88 คน (ร้อยละ 23.8) ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากที่สุดในช่วง 11 - 15 ปี จำนวน 106 คน (ร้อยละ 28.6)

2. ระดับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.75$) ในด้านลักษณะงาน

ความสามารถในการทำงาน และบรรยากาศองค์การของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางว่าพบว่า มีค่าคะแนนโดยรวมอยู่ในระดับสูงทั้งหมด ($\bar{X}=3.96$, $SD = 0.58$, $\bar{X}=3.83$, $SD = 0.50$ และ $\bar{X}=3.73$, $SD = 0.67$ ตามลำดับ)

3. ลักษณะงาน ความสามารถในการทำงาน และบรรยากาศองค์การ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง ($r=.519$.612, และ $r=.480$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางได้แก่ ลักษณะงาน และความสามารถในการทำงานสามารถร่วมกันพยากรณ์ความสุขได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการทำงานได้ร้อยละ 42.4

สมการที่ใช้ในการพยากรณ์

สมการพยากรณ์ความสุขในการทำงานในรูปคะแนนดิบ

ความสุขในการทำงาน = $19.857 + .404$ (ความสามารถในการทำงาน) + $.303$ (ลักษณะงาน)

สมการพยากรณ์ความสุขในการทำงานในรูปคะแนนมาตรฐาน

$Z_{\text{ความสุขในการทำงาน}} = .612 (Z_{\text{ความสามารถในการทำงาน}}) + .314 (Z_{\text{ลักษณะงาน}})$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะงาน ความสามารถในการทำงาน และบรรยากาศองค์การกับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. การศึกษาความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.97$, $SD = 0.75$) เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับสูงทั้งหมด อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ซึ่งถือว่ามีความประสบการณ์ในการทำงานสูงพอสมควร มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดจากการทำงาน มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับตัวได้ดีกับงานที่ทำ สามารถนำความรู้ ทักษะที่ได้จากประสบการณ์มาใช้ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับตนเองและผู้ร่วมงานได้ ทำให้บุคคลมีความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น เกิดความภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้ช่วยเหลือผู้ป่วยให้ปลอดภัย คลายทุกข์

(พรจันทร สุวรรณชาติ, 2541) Diener (2003) กล่าวว่า บุคคลที่มีความสุขในการทำงานหมายถึง บุคคลได้กระทำในสิ่งที่ตนเองรัก พึงพอใจ ชอบและศรัทธาในงานที่ทำ พึงพอใจในประสบการณ์ ส่งผลต่ออารมณ์ทางบวกมากกว่าทางลบ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล (2546) และลักษมี สูดดี (2551) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยุพิน อังสุโรจน์ (2546) พบว่า ความรู้สึกเป็นสุข พึงพอใจในการทำงาน และรู้ว่างานที่ทำทำให้ชีวิตมีคุณค่า ส่งผลต่อการพัฒนา งานบริการให้มีคุณภาพ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และได้รับผลตอบแทนที่สอดคล้อง กับผลงานทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เกิดแรงขับในการทำงานมากยิ่งขึ้นมีการพัฒนางาน ในหน่วยงาน ส่งผลลัพธ์ที่ดีต่อองค์กร รักและยึดมั่นในองค์กรมาก จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นผล ให้พยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางมีความสุขในการทำงาน อยู่ในระดับสูงสอดคล้องกับการศึกษาในพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลต่าง ๆ เช่น พยาบาลวิชาชีพ ระดับปฏิบัติการของโรงพยาบาลศูนย์ในเขตภาคตะวันออก (พนิดา คชะ, 2551) ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 0.42$) พยาบาลหอผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลของรัฐในกรุงเทพมหานคร (อัจฉริช อวยยะพัฒน์, 2551) ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.41$) พยาบาลในโรงพยาบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร (กัลยารัตน์ อ่องคณ, 2549) ($\bar{X} = 4.00$, $SD = 0.10$) พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ (เบญจวรรณ มาลัยรุ่งสกุล, 2551) ($\bar{X} = 6.42$, $SD = 1.47$ จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน) และพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชนในเขต 13 (เสาวรส ประเทืองชัยศรี, 2552) ($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.58$)

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านอารมณ์ทางลบของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.07$, $SD = 0.86$) อธิบายได้ว่า พยาบาลมีอารมณ์ความรู้สึกเป็นทุกข์ไม่สบายใจ ไม่พอใจ กับข้อใจ กังวล และหงุดหงิดกับสิ่งที่ไม่ดีไม่ถูกต้องที่เกิดขึ้นในการทำงาน ขาดความรับผิดชอบและขาดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แสดงให้เห็นว่าพยาบาลรับรู้ถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของวิชาชีพการพยาบาลว่าต้องกระทำ ในสิ่งที่ถูกต้องที่เกิดขึ้นจากการทำงาน มีการทำงานเป็นทีม ช่วยเหลือกันและกัน พยายามปรับปรุง แก้ไขการทำงานให้ดีขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการในการทำงานให้มีความสุข ซึ่งงาน การพยาบาลเป็นงานที่ต้องมีความรับผิดชอบสูงในการดูแลให้การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับความสะดวก ทรमानในการเจ็บป่วย โดยการใช้ความรู้ ความสามารถในการให้บริการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย (ทัศนยา บุญทอง, 2542) พยาบาลจึงมีความสุขและพึงพอใจในการทำงานหรือนัย หนึ่งเป็นทุกข์ไม่สบายใจกับสิ่งที่ไม่ดีไม่ถูกต้องที่เกิดขึ้นในการทำงานจากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ ค่าเฉลี่ยความสุขด้านอารมณ์ทางลบของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในเขตภาคกลางอยู่ในระดับสูง

ความสุขในการทำงานในด้านการประเมินชีวิตโดยรวมของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.96, SD = 0.78$) สอดคล้องกับการศึกษาของ จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล (2547) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง อธิบายได้ว่าการที่พยาบาลได้ก้าวเข้ามาสู่วิชาชีพพยาบาลต้องมีความตั้งใจ มุ่งมั่นและศรัทธาในวิชาชีพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน สามารถสร้างความภาคภูมิใจ ความพึงพอใจ และความมีคุณค่ามีความหมายในชีวิตให้กับตนเองได้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ (Manion, 2003) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นสร้างความสำเร็จและส่งผลให้เกิดความสุขในการทำงานและมีความสุขในชีวิต การที่บุคคลจะมีความสุขได้หากเริ่มต้นความสุขกับการทำงาน และพึงพอใจในหน้าที่การงานของตน (เกษม ต้นดิผลาชีวะ, 2546) ความสุขช่วยเสริมสร้างความสามารถด้านสติปัญญา การควบคุมอารมณ์ สามารถเผชิญปัญหา และปรับตัวให้เข้ากับโลก มองโลกในแง่ดีทำให้ชีวิตมีความสุขได้ส่งผลให้เกิดความสมหวังและการบรรลุเป้าหมายของชีวิต และประสบการณ์ชีวิตที่ดีจะทำให้เกิดความสุขใจ จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นผลให้พยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางมีความสุขในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับสูง

2. ความสุขในการทำงานด้านความพึงพอใจในงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุ

ฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.95, SD = 0.74$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง อธิบายได้ว่า พยาบาลมีความรักและชื่นชอบที่ได้ทำงาน สุขใจเมื่องานที่ทำเป็นประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของคนในสังคม มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ มีอิสระในการทำงาน พอใจในสภาพแวดล้อมของการทำงาน มีความสุขเมื่อได้ทำในสิ่งที่ถูกต้องตามที่คาดหมายทำให้เกิดความรู้สึภาคภูมิใจ สุขใจที่งานนั้นประสบความสำเร็จ (Diener, 2003) สอดคล้องกับการศึกษาของ ประภัศสร ฉันทศรัทธาการ และยุพิน อังสุโรจน์ (2546) ที่พบว่า ความรู้สึกเป็นสุข พึงพอใจในการทำงาน ทำให้ชีวิตมีคุณค่า ส่งผลต่อการพัฒนางานบริการให้มีคุณภาพช่วยให้พยาบาลทำงานได้อย่างมีความสุข และบรรยากาศที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในงานส่งผลให้พยาบาลทำงานอย่างมีความสุขเช่นกัน (ลดาวัลย์ รวมเมฆ, 2544) จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ค่าคะแนนเฉลี่ยความสุขในการทำงานด้านความพึงพอใจในงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางมีค่าสูง

2.1 ลักษณะงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.96, SD = 0.58$) แสดงให้เห็นว่าพยาบาลรับรู้เกี่ยวกับลักษณะงานว่าเป็นงานที่มีความหลากหลายของทักษะ มีความสำคัญองงาน มีความ

มีเอกลักษณ์ของงาน มีอิสระในการปฏิบัติงานและนำผลป้อนกลับของงานมาปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพของผู้ใช้บริการ ส่งผลให้เกิดความสุขในการทำงาน Manion กล่าวว่าลักษณะงานที่ดีมีผลต่อความสุขในการทำงาน และสอดคล้องกับการศึกษาของ Hackman and Oldham (1980) ที่กล่าวว่ารูปแบบการจัดลักษณะงานที่ดีจะเป็นแรงจูงใจภายในให้บุคคลรู้สึกอยากทำงานเพื่อสร้างผลงานให้มีคุณค่า และเกิดความสุขในการทำงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉริช อุยยะพัฒน์ (2551), ศุภนิจ ธรรมวงศ์ (2548), รังสิมา ศรีสุพรรณ (2547), อุมพร วงศ์ประยูร (2544) และนนุช สุขพันธ์ (2544)

เมื่อพิจารณาลักษณะงานรายชื่อของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง พบว่า อยู่ในระดับสูงทั้งหมดโดยมีด้านความหลากหลายของทักษะมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.34, SD = 0.54$) รองลงมาคือด้านความมีเอกลักษณ์ของงาน ($\bar{X} = 4.19, SD = 0.54$) อธิบายได้ว่า พยาบาลรับรู้เกี่ยวกับลักษณะงานว่าเป็นงานที่มีความหมายต้องใช้ความรู้ ทักษะและความชำนาญหลาย ๆ ด้านประกอบในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบนั้น เพื่อให้งานนั้นสำเร็จบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากงานการพยาบาล เป็นงานที่ทำด้วยความสามารถต้องปฏิบัติงานที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่และความปลอดภัยของผู้อื่น การให้การพยาบาลจึงมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของงานที่ต้องได้รับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพพยาบาล โดยได้รับการอบรมฝึกทักษะต่าง ๆ ให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้จรรยาบรรณวิชาชีพ (ฟาริดา อิบราฮิม, 2541)

เมื่อพิจารณาลักษณะงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง ด้านผลป้อนกลับของงานมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ ($\bar{X} = 3.63, SD = 0.67$) ซึ่งยังอยู่ในระดับสูง อธิบายได้ว่า ในการปฏิบัติงาน พยาบาลสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองอย่างอิสระภายใต้ขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเน้นการให้การพยาบาลผู้ป่วยแบบองค์รวมด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ เพื่อตอบสนองความต้องการทั้งทางกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ และใช้กระบวนการพยาบาลเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ มีระบบการนิเทศติดตามประเมินจากหัวหน้างาน ผู้ร่วมงานและผู้รับบริการที่สามารถนำผลป้อนกลับของงานที่ปฏิบัติมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสมรรถนะส่วนบุคคล เพื่อสร้างผลงานให้มีคุณค่า และเป็นรางวัลตอบแทนตนเอง ทำให้ผู้ทำงานเกิดความต้องการทุ่มเท และเกิดความรู้สึกอยากทำงาน (ธงชัย สันติวงษ์, 2545) ส่งเสริมให้เกิดความสุขในการปฏิบัติงาน Hackman and Oldham (1980) ได้ทำการศึกษากล่าวว่าการมีโอกาสได้รับรู้ผลการปฏิบัติงานจะเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

มากยิ่งขึ้นเพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพพยาบาล สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้

2.3 การศึกษาระดับความสามารถในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุ

ฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางมีค่าคะแนนโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.87$, $SD = 0.50$) อธิบายได้ว่า พยาบาลทุกคนได้รับการศึกษามาจากสถานศึกษาทางการพยาบาลตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงสาธารณสุขและทบวงมหาวิทยาลัยเป็นพื้นฐาน และยังต้องได้รับการสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสาขาการพยาบาลและผดุงครรภ์ขึ้นหนึ่งอย่างต่อเนื่อง (พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์, 2546) นอกจากนั้นนโยบายและระบบบริการสาธารณสุขที่มีการพัฒนาในด้านคุณภาพและการรับรองตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550 - 2554) ที่มุ่งเน้นให้สถานบริการทั้งภาครัฐและเอกชนมีการพัฒนาคุณภาพบริการและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (HA) เพื่อสร้างมาตรฐานสู่ความเป็นเลิศทางการพยาบาลและสร้างความพึงพอใจกับผู้รับบริการ ส่งผลให้บุคลากรทางการพยาบาลต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ในการทำงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความมั่นใจในบริการ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ระดับความสามารถในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางมีค่าคะแนนโดยรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กาญจนา โล่ห์ประเสริฐ (2540), กาญจนา พลชนะ (2543), ทศนีย์ ทองรักศรี (2544), นลินี เกิดประสงค์ (2547), นาดยา เต้าป้อม (2547), มณฑา อร่ามเลิศมงคล (2549), มธุรส เมืองศิริ (2549)

เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางรายข้อพบว่าอยู่ในระดับสูงทั้งหมด โดยมีด้านการดูแลผู้ป่วยวิกฤติที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.49$) รองลงมาคือด้านการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.98$, $SD = 0.50$) อธิบายได้ว่าการทำงานของพยาบาลในการช่วยเหลือ ดูแลผู้ป่วยในภาวะวิกฤตฉุกเฉินที่เสี่ยงกับความเป็นและความตายได้ต้องใช้การตัดสินใจในการรักษาพยาบาลอย่างรวดเร็ว ถูกต้องและมีประสิทธิภาพได้นั้น เป็นงานที่ทำทลายความสามารถและเป็นที่ยอมรับของผู้คนรอบข้างก่อให้เกิดความรู้สึกรักภาคภูมิใจ สุขใจ นอกจากนี้พยาบาลยังต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถทักษะความชำนาญในระดับสูงเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงานและให้การช่วยเหลือผู้ป่วยวิกฤติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมด้วยความมั่นใจให้ปลอดภัยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน การพัฒนาตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาบุคลากรที่ต้องดำรงรักษามาตรฐานการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ (Schwirian, 1978) ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการพยาบาล

และพัฒนาวิชาชีพพยาบาลอย่างยั่งยืน (พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พิริยา สุภศรี (2546) และพวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2546)

เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง ด้านการสอนและการสร้างความร่วมมือมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.83, SD = 0.54$) ซึ่งยังอยู่ในระดับสูง อธิบายได้ว่า การสอนและการสร้างความร่วมมือของพยาบาลมีความสำคัญและมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือให้ผู้ป่วยและญาติมีความรู้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ป่วยและญาติให้สามารถดูแลตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพที่ดีขึ้น โดยที่พยาบาลเป็นผู้ชี้แนะในการตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตในการดูแลตนเองและการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพ (ทัศนา บุญทอง, 2542) จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ระดับความสามารถในการทำงานด้านการสอนและการสร้างความร่วมมือของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางมีค่าคะแนนอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กนกวรรณ มลานิตย์ (2542) และอรพินท์ ตราโต (2546)

2.3 การศึกษาบรรยากาศองค์การที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางมีค่าคะแนนโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.73, SD = 0.67$) แสดงให้เห็นว่าพยาบาลให้ความสำคัญของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในองค์การว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการทำงานของบุคลากร การและส่งผลให้เกิดความสุขในการทำงานได้ ต้องการปรับปรุงพัฒนาองค์การให้ก้าวหน้าสู่องค์กรคุณภาพได้ตามมาตรฐานตามที่องค์กรคาดหวังและตั้งเป้าหมายไว้งานด้วยความรู้สึกรับผิดชอบในงาน สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานที่เป็นไปในลักษณะเป็นมิตร มีความไว้วางใจซึ่งกันและกันความอบอุ่นแก่กันและกัน มีการสนับสนุนเกื้อกูลกัน ช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้สมาชิกมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีในความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณี เอกวงศ์ตระกูล (2545), จุฑาวดี กลิ่นเฟื่อง (2543)

เมื่อพิจารณาบรรยากาศองค์การของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางรายชื่อพบว่าอยู่ในระดับสูงทั้งหมด โดยมีด้านการยอมรับความเสี่ยงในงานมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.97, SD = 0.58$) รองลงมาคือด้านโครงสร้างขององค์กรและด้านทิศทางการบริหาร ($\bar{X} = 3.95, SD = 0.62$) อธิบายได้ว่า พยาบาลสามารถรับรู้ในระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงในหน่วยงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง มีระบบการรายงานความเสี่ยงและการติดตามประเมินผลที่ชัดเจนต่อเนื่อง รวมถึงการทบทวนแก้ไขปัญหาลักษณะความเสี่ยงตามระดับความรุนแรงที่เหมาะสม ทำให้พยาบาลเห็นว่าบรรยากาศองค์การด้านการยอมรับความเสี่ยงอยู่ใน

ระดับสูง นอกจากนี้พยาบาลสามารถรับรู้เกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กรและด้านทิศทางการบริหารที่ดีและมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายขององค์กร โดยมีนโยบายและเป้าหมายคือการยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง บุคลากรพยาบาลรับรู้และสามารถปฏิบัติได้ตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดได้ในแนวทางเดียวกันทำให้พยาบาลเห็นว่าบรรยากาศขององค์กรด้านโครงสร้างขององค์กรและด้านทิศทางการบริหารอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิริวรรณ ไพศาลวรรณ (2548) และวิมล มาดิษฐ์ (2547)

เมื่อพิจารณาบรรยากาศขององค์กรของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง ด้านการให้รางวัลและการลงโทษมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.37$, $SD = 0.90$) ซึ่งยังอยู่ในระดับปานกลาง อธิบายได้ว่าอาจเนื่องมาจากในกระบวนการพิจารณาความดีความชอบยังที่บริสุทธิ์ยุติธรรมยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ตามสมรรถนะส่วนบุคคลที่ได้เริ่มมีการกำหนดในปัจจุบัน ซึ่งขัดแย้งต่อระบบอาวุโส ทำให้การประเมินดังกล่าวยังใช้เป็นเครื่องมือที่วัดค่อนข้างยาก ทำให้ผลการประเมินเกิดความไม่ชัดเจนเกิดการเปรียบเทียบความรู้สึกที่ไม่เท่าเทียมกันได้ นอกจากนี้ในปัจจุบันที่โรงพยาบาลต่าง ๆ มีนโยบายการพัฒนาและรับรองคุณภาพบริการ ส่งผลให้พยาบาลมีภาระงานเพิ่มมากขึ้นในขณะที่ค่าตอบแทนคงเดิมรวมถึงนโยบายจำกัดเรื่องงบประมาณ ส่งผลให้พยาบาลไม่พึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงาน รู้สึกว่าการจัดสรรสวัสดิการต่าง ๆ ขาดความโปร่งใสและไม่ยุติธรรมซึ่งจะมีผลต่อการสร้างขวัญกำลังใจและเกิดความขัดแย้งในองค์กรได้ จากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้บรรยากาศของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง ด้านการให้รางวัลและการลงโทษมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริลักษณ์ กุลละวณิชวิวัฒน์ (2545) และสิริวรรณ ไพศาลวรรณ (2548)

3. ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะงาน กับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง

จากผลการศึกษาพบว่า ลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในเขตภาคกลาง ($r = .519$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานอธิบายได้ว่า พยาบาลสามารถรับรู้คุณลักษณะงานของหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชนว่ามีความหลากหลาย มีลักษณะงานเฉพาะที่ต้องใช้ทักษะและความชำนาญหลาย ๆ ด้าน ซึ่งเป็นลักษณะงานที่ท้าทายความสามารถ และสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นสำเร็จบรรลุเป้าหมายบนมาตรฐานวิชาชีพ จริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิของผู้รับบริการส่งผลให้มีความพึงพอใจ

และมีความสุขในการทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ Edgar (1999) ที่พบว่า รูปแบบคุณลักษณะงานที่เหมาะสมในการทำงานส่งผลให้มีความสุขในการทำงาน เมื่อบุคลากรรับรู้ว่าคุณลักษณะงานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีคุณค่า จะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความทุ่มเท และพยายามทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Greenberg and Baron (2000) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะงานเป็นรูปแบบวิธีที่จะเพิ่มคุณค่างาน ซึ่งก่อให้เกิดลำดับขั้นทางจิตวิทยาอันนำไปสู่ผลลัพธ์ที่มีคุณประโยชน์สำหรับแต่ละบุคคล เช่น ความพึงพอใจในงานและสำหรับองค์กร เช่น ลดอัตราการลาออก นอกจากนี้ Manion (2003) กล่าวว่าไว้ว่าคุณลักษณะงานที่ดีมีผลต่อความสุขในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พรรณิภา สืบสุข (2548) และอจันทร์ อุษะพัฒน์ (2551) พบว่าคุณลักษณะงานที่ดีจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลรู้สึกอยากทำงาน เพื่อสร้างผลงานให้มีคุณค่า และเป็นรางวัลตอบแทนตนเอง ทำให้ผู้ทำงานเกิดความต้องการทุ่มเท เกิดความรู้สึกอยากทำงาน และพยายามพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการทำงานมากขึ้น เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ลักษณะงานที่ดีจึงเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจภายในในการทำงานของบุคคลซึ่งทำให้เขาอยากทำงาน และผลงานที่ดีก็จะเป็นเสมือนรางวัลที่ให้กับตน ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องกำหนดรูปแบบคุณลักษณะงานที่เหมาะสมในการทำงานระหว่างคนกับงานเพื่อจูงใจให้ทำงานเกิดความสนใจและพึงพอใจที่อยากจะทำงานนั้นให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดและมีประสิทธิภาพซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล หน่วยงาน และก่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตในองค์กรได้อย่างยั่งยืน

4. ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถในการทำงานกับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง

จากผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในเขตภาคกลาง ($r = .612$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน อธิบายได้ว่าพยาบาลที่สามารถให้การพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีทักษะ มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงออกถึงการนำความรู้ ทักษะ ประสพการณ์ที่มีอยู่มาปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้อย่างเหมาะสมตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดจนเกิดความเชี่ยวชาญ ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมั่นใจจนไม่เกิดข้อผิดพลาด (Manion, 2003) เกิดความสุขและความพึงพอใจที่ผลงานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ซึ่งความสามารถในการทำงานของพยาบาลแต่ละคนมีความแตกต่างกันหากได้รับแรงจูงใจที่ดีและเหมาะสมจะส่งผลทำให้ความสามารถในการทำงานเพิ่มขึ้น ความสามารถในการทำงานจึงเป็นลักษณะของการกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงถึง

ความชำนาญในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วง (นาตยา เต๋อป้อม, 2547) สามารถพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ (วรดา ข่ายแก้ว, 2542) และเมื่อเกิดความเชี่ยวชาญในการทำการพยาบาลก็จะสามารถทำงานได้อย่างมั่นใจ ลดข้อผิดพลาดในการทำงาน (Manion, 2003) บุคคลที่ได้ทำงานหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัดหรือความสามารถของตนเองย่อมทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจและมีความสุข (วิทยา เชียงกุล, 2548) สอดคล้องกับการศึกษาของ พนิดา ละชา (2551) พบว่า ความสามารถในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ในเขตภาคตะวันออกเฉียง

5. ความสัมพันธ์ระหว่าง บรรยากาศองค์การ กับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง

จากผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในเขตภาคกลาง ($r = .480$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน อธิบายได้ว่าบรรยากาศองค์การหรือสิ่งแวดล้อมขององค์การมีผลต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติในองค์การจะช่วยส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของคนในองค์การ ความรักความสามัคคีและทำให้องค์การประสบผลสำเร็จได้ง่ายหากมีความสอดคล้องกันระหว่างวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้ปฏิบัติในองค์การ (Knoop, 1995 อ้างถึงใน ศศินันท์ หล้านามวงศ์, 2545) บรรยากาศองค์การที่ดีจึงช่วยให้เกิดแรงจูงใจ ริเริ่ม ประนีประนอมก่อให้เกิดความร่วมมือกันและปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อให้งานนั้นประสบผลสำเร็จ (เรมวณันท์ศุภวัฒน์, 2542) บรรยากาศองค์การเป็นตัวชี้วัดความเป็นเลิศขององค์การที่ใช้ในการวินิจฉัยปัญหาขององค์การทำให้สามารถค้นหาปัญหาและสร้างแรงจูงใจ ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความพึงพอใจและมีความสุขในงาน จนทำให้งานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น (ธงชัย สันติวงศ์, 2540) กล่าวว่าบรรยากาศองค์การที่ไม่เหมาะสมจะไม่เอื้อต่อการทำงาน แต่ถ้าบรรยากาศองค์การดีจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่ดีของผู้ปฏิบัติงานและเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Rehdanz and Maddison (2005) ที่ว่าบรรยากาศองค์การมีความสำคัญมีอิทธิพลต่อการทำงานและการกำหนดพฤติกรรมของคนในองค์การทั้งด้านบวกและด้านลบ การมีบรรยากาศองค์การที่ดีทำให้นุคลากรสามารถแสดงออกและพัฒนาความสามารถของตนเองเกิดความพึงพอใจและเกิดความสุขในการทำงานส่งผลให้เกิดคุณภาพงานที่ดี จากการศึกษาของ ศุภวิทย์ เจริญผล (2543) พบว่า บรรยากาศองค์การจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติงานของทีมสุขภาพในด้านความคาดหวัง การจูงใจให้ทำงานและบทบาทของแต่ละคน ซึ่งองค์การใดมีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานก็จะทำให้นุคลากรทำงานได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี บรรยากาศองค์การที่ดีจึงมีอิทธิพลต่อการทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ ลดาวัลย์

รวมเมฆ (2545) พบว่า บรรยากาศที่ให้ความพึงพอใจในงานเป็นบรรยากาศที่ทำให้พยาบาลมีความสุขในการทำงาน

6. ปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง ได้แก่ ความสามารถในการทำงานและลักษณะงานสามารถทำนายความแปรปรวนได้ร้อยละ 42.4 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อพิจารณาน้ำหนักและทิศทางพบว่า ตัวพยากรณ์ที่มีค่าทำนายสูงสุดคือ ความสามารถในการทำงาน รองลงมาคือ ลักษณะงานแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการทำงานเป็นตัวแปรสำคัญมากที่สุดในการพยากรณ์ความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา คะชา (2551) พบว่าปัจจัยด้านบุคคลคือความสามารถในการทำงานมีความสำคัญมากที่สุดในการพยากรณ์ความสุขในการทำงาน การที่พยาบาลรับรู้ถึงพฤติกรรมหรือการกระทำที่มีต่อการทำงาน โดยอาศัยความสามารถในการทำการพยาบาลบนพื้นฐานของความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และความรับผิดชอบตามมาตรฐานวิชาชีพ จะส่งผลให้พยาบาลทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข และการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้พยาบาลมีความสุขยิ่งขึ้นได้ควรให้ความสำคัญในด้านความรู้ความสามารถในการทำงานให้มีศักยภาพที่สูงขึ้นเสริมสร้างความมั่นใจและส่งผลให้เกิดความสำเร็จในงานและคุณภาพอย่างยั่งยืนต่อองค์กร

ส่วนตัวพยากรณ์รองลงมาคือลักษณะงานซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลอันดับรองลงมาที่จะช่วยส่งเสริมให้พยาบาลทำงานได้อย่างมีความสุข ลักษณะงานที่ดีจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลรู้สึกอยากทำงาน เกิดความต้องการทุ่มเทและพยายามพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการทำงานมากขึ้น เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างผลงานให้มีคุณค่า และผลงานที่ดีจะเป็นรางวัลตอบแทนตนเองส่งผลให้มีความสุขในการทำงาน ส่วนบรรยากาศองค์กรไม่สามารถทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลได้ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แม้ว่าผลการวิจัยพบว่าบรรยากาศองค์กร มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการทำงาน แต่ที่ไม่สามารถทำนายได้เพราะตัวแปรบรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับตัวแปรลักษณะงาน ($r = .722$) และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางกับความสามารถในการทำงาน ($r = .601$) การที่ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กันสูงทำให้ความสามารถในการทำนายที่เฉพาะของตัวแปรบรรยากาศองค์กรต่อตัวแปรตามไม่สูงมาก จึงทำให้ผลการวิเคราะห์พบว่าบรรยากาศองค์กรไม่สามารถทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางได้

จากการศึกษาครั้งนี้ สรุปได้ว่าความสามารถในการทำงานและลักษณะงานสามารถร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางได้ร้อยละ 42.4 ส่วนที่เหลือร้อยละ 57.6 ไม่สามารถอธิบายได้จากการศึกษาในครั้งนี้ และจากการทบทวนวรรณกรรมของ ชีวันนท์ พิษสะกะ, (2544), ปิติมา ฉายโอภาส (2546), ภัทรา เผือกพันธ์ (2545), จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล (2547), ปิยรัตน์ วัฒนา, (2551) พบว่า ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากที่สามารถพยากรณ์ความสุขในการทำงานของพยาบาล เช่น ความฉลาดทางอารมณ์ การสนับสนุนทางสังคม การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน การเรียนรู้ตลอดชีวิต และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า พยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลางมีความสุขในการทำงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูงทั้งหมด ดังนั้นผู้บริหารควรธำรงรักษาระดับความสุขในการทำงานไว้และส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความสุขในการทำงานในด้านอื่น ๆ เช่น การสร้างแรงจูงใจในงาน การส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้าในงานเพื่อพัฒนาความสุขของพยาบาลให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป
2. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความสามารถในการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ในทุกด้านของความสามารถในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง และเป็นตัวแปรสำคัญในอันดับแรกที่สามารถพยากรณ์ความสุขในการทำงานของพยาบาล แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านความสามารถในการทำงาน ส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถในการทำงานโดยการเปิดโอกาสให้มีการอบรมการศึกษาเพิ่มเติมให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพส่งผลให้พยาบาลทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ เมื่อบุคคลได้ทำงานที่สอดคล้องกับความสามารถหรือความถนัดของตนเอง ย่อมทำให้อุบัติการณ์เกิดความพึงพอใจและมีความสุขในการทำงาน สามารถพัฒนาคุณภาพบริการให้ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น
3. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ในทุกด้านของลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน

ในเขตภาคกลาง และยังเป็นตัวแปรสำคัญในอันดับรองลงมาจากความสามารถในการทำงานที่สามารถพยากรณ์ความสุขในการทำงานของพยาบาล แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านลักษณะงานเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญร่วมด้วย โดยการจัดรูปแบบคุณลักษณะงานที่เหมาะสมในการทำงาน การออกแบบงานและสร้างสรรคงานโดยเน้นให้บุคลากรตระหนักถึงคุณค่าของงานทำให้ผู้ทำงานเกิดความสนใจที่จะทำงาน เมื่อบุคลากรรับรู้ว่าลักษณะงานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีคุณค่า จะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดแรงจูงใจในการทำงาน อยากทำงาน ทুমเท และพยายามให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพและผลงานที่ดีก็จะเป็นเสมือนรางวัลที่ให้กับคน ส่งผลให้เกิดความสุขในการทำงานมากยิ่งขึ้นสามารถพัฒนาคุณภาพบริการให้ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น

4. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า บรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง แต่ไม่สามารถพยากรณ์ความสุขในการทำงานของพยาบาลได้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการให้รางวัลและการลงโทษมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับความสุขในการทำงานของพยาบาล แสดงให้เห็นว่าบรรยากาศองค์การมีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของพยาบาลด้วย ผู้บริหารควรปรับปรุงในด้านการให้รางวัลและการลงโทษให้เกิดความเหมาะสม บริสุทธิ์ยุติธรรม สอดคล้องกับงานมากยิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ความเสมอภาค ความเท่าเทียมกัน เกิดความรักและสามัคคีของคนในองค์กร ส่งผลให้เกิดความผูกพันยึดมั่นต่อองค์การ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยพบว่าบรรยากาศองค์การ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการทำงาน แต่ไม่สามารถทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลได้ ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรพยากรณ์บรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับตัวแปรลักษณะงาน ($r = .722$) และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางกับความสามารถในการทำงาน ($r = .601$) ดังนั้นผู้วิจัยควรมีการการปรับรูปแบบของตัวแปรพยากรณ์ให้เหมาะสม เช่น การตัดตัวแปรอิสระบางตัวที่มีความสัมพันธ์ หรือ มีอิทธิพลต่อกันออก วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลเหมาะสม หรือ ไม่ใช้ตัวแปรอิสระมากเกินไป เป็นต้น อย่างไรก็ตามจะต้องนำลักษณะเฉพาะของข้อมูลที่สำคัญมาพิจารณาร่วมด้วยเสมอ

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มตัวแปรอื่นๆที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคกลาง ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ความฉลาดทางอารมณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การเรียนรู้ตลอดชีวิต และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การสนับสนุนทางสังคม การเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน พฤติกรรมผู้นำ เป็นต้น

3. ควรจัดทำวิจัยรูปแบบอื่น เช่น วิจัยเชิงปฏิบัติการให้พยาบาลทุกระดับในองค์กร
พยาบาลได้มีส่วนร่วมในการหาแนวทางการสร้างความสุขและมีทัศนคติที่ดีต่องานที่จะให้
ความสุขในการทำงาน เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนานุเคราะห์และพัฒนารูปแบบการทำงาน
อย่างมีความสุขต่อไป

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University